

استاد ESTAD

ESKİ TÜRK EDEBİYATI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

[Journal Of Old Turkish Literature Researches]

Prof. Dr. Abdulkerim Abdulkadiroğlu Armağanı

E-ISSN: 2651-3013

Cilt: 5 Sayı: 3 Aralık 2022

ss. 895-899

HOCAM PROF. DR. ABDULKERİM ABDULKADİROĞLU

Abdulkerim GÜLHAN*

Onunla yolumuz Gazi Üniversitesi'nin doktora öğrencisi olduğumda kesişti. Daha kendisiyle tanışmadan evvel, İmam Hatip Lisesi'nde öğrenci iken ders boykotu gibi bir suça karışan kızının okul yönetimi tarafından suçlu bulunmayıp ceza verilmemesine itiraz edip, yönetimi bir üst makama şikâyet etmesi gibi hakkında birçok şehir efsanesi kabul edilebilecek hikâyeler dinlemiştik. Hikâyelerin çoğu da hak hukuk ile ilgiliydi zaten. Ancak onu yakından tanıyınca anlatılanların efsane değil, hayatın en önemli gerçekleri olabileceğini; aslında onun bize “*Kızım Fâtımâ dahi olsa...*” gibi hadis-i şerifleri hatırlattığını anlayabiliyordunuz. Hak hukuk konusunda son derece hassastı. İkamet değişikliği sebebiyle telefon naklinde işi yokuşa süren, kendisini rüşvete zorladığını düşündüğü PTT görevlisini, kendi işi sonuçlanmasına rağmen şikâyet ederek “*Yalnızca kendimi düşünmem, benden rüşvet alamadı ama canı yanmazsa başkalarının canını yakabilir.*” diyerek defalarca yazışmak suretiyle konuyu takip etmişti. Tatil döneminde kendine vekâlet eden Kâmil

* Dr., Emekli Öğretim Üyesi

Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi [ESTAD]

Prof. Dr. Abdulkerim Abdulkadiroğlu Armağanı

Cilt: 5 Sayı: 3 Aralık 2022 ss. 895-899

Bey'e bölüm başkanlığı tazminatını kabul ettiremeyince, o parayla bir hediye alıp reddedemeyeceği şekilde vermenin yolunu bulmuştu.

Öyle bir hukuk hassasiyetine sahipti ki, suç işlese, mutlaka kendini de cezalandırabileceğinden şüphe duymazdınız. Bütün bunları bir süre müfettişlik yapmış olmasıyla açıklamaya çalışmak yanlış olur sanırım. Bence hep şahit olduğum dürüst kişiliği ile ilgili bir durum olmalı. Parasal ilişkilere çok dikkat eder, kimseye borçlu kalmak istemezdi. Hatta danışmanım olduğunda bu konuda beni de dikkatli olmam için uyarılmışlar; daha önce yolları ayrılan bir öğrencisine “*Bütün hukukumuzu gözden geçirdim, benim sana bir çay borcum kalmış lütfen kabul et diyerek 25 kuruş takdim ettiği*” gibi bir hikâye de anlatmışlardı.

Onun aklımda kalan en önemli özelliklerinden biri de zamana verdiği önemdi. Kelimenin tam anlamıyla “*Vakit nakittir.*” atasözünü kendine düstur edinmişti. Bir anı bile boş geçirmez, çalışırken zamanı, yorulmayı unuturdu. Onun zaman hassasiyeti, ders saati dolmadığı için zaman zaman Ankara Milli Kütüphane’de mesai saatini zora sokabiliyordu. Aşırı yorulması bazen istem dışı agresif davranışlar göstermesine bile sebep olabiliirdi. Onun odasında doktora tez konum olan divan metnini okuma çalışması yapıyorduk. Metin bizi hayli zorluyordu, epey de zaman olmuştu. Özellikle hocamın çok yorulduğunu açıkça görebiliyordum. Hocam çok yoruldunuz isterseniz biraz dinlenin dediysem de, ayrı şehirlerde olmamız sebebiyle, fazla birlikte çalışmıyoruz, devam edelim tavrındaydı. İşin gerçeği, çok yorulduğunda asabiyeti artıyor, farkında olmadan istem dışı olumsuz bir hareketi beni tedirgin ediyordu. Çünkü daha önce böyle bir deneyim yaşamıştık. Buraya tekrar döneceğiz, o deneyimi anlatayım. Hocanın derslerini Milli Kütüphane’nin İbni Sina Salonu’nda yapıyorduk, aslında dersinin içeriğinin en doğru adresiydi. Okuyacağımız yazma metinlerini kütüphane görevlisinin getirmesini beklediğimiz esnasında; hoca başka bir dersin konusu üzerinde konuştuğumuzu fark edince aşırı bir tepki gösterip ense hizamızda elini kaldırdı, bereket versin ensemizle buluşturmadı. Buna kütüphanedeki diğer çalışanlar da şahit oldu. Herhalde sınırlarının gerildiği bir andı. Bunları da hatırlayınca tedirginliğim artıyordu. O esnada kat görevli İzzet Efendi odaya girdi. Hocam “*İzzet Efendi bizim odaya bir paspas yapıver.*” dedi. İzzet Efendi “*Hocam sabah yapmıştım.*” karşılığını verince, “*Ben sana ne zaman yaptığını sordum mu?*” deyip üzerine yürüdü, bağış çağrış, tutanaklar, şikâyet dilekçeleri filan bölüm katında epey gürültü çıktı. Prof. Dr. Cemal Kurnaz hocamızın araya girmesiyle suhulet sağlandıysa da fatura İzzet Efendi’ye çıkmış oldu. Ben kendisinden de helallik dilerim. Kısaca çalışırken onu

durdurmak mümkün olmuyordu, sanki zamanın daraldığını hissediyor, hep daha fazla şey bırakarak gitmek istiyor gibiydi. Zaten birçok geceyi çalışma sebebiyle uykusuz geçirdiğine çokça şahit olmuştuk.

Doktora dersleri devam ederken, hocalarla bir taraftan tez konuları konuşmaya da başlamıştık. İşin gerçeği Prof. Dr. Mustafa İsen hocamızla çalışmayı arzu ediyordum, hocam da olumlu bakıyordu. Ancak Enstitü yönetimi, ne hocaların ne de öğrencilerin talebini almadan bir dağıtım yapınca, belki de adaş olmamızdan, beni Abdülkerim hocama yazmışlar. O zaman herkes biraz bana acıyan gözlerle baktı, hoca ile geçim biraz zordur, Allah kolaylık versin dediler. Hoca ile geçim kolay değildi, ama Allah'a şükür biz bunu başardık, ben onun isteklerini harfiyen yerine getirmeye gayret ettim, hocam da hep benim işlerimi kolaylaştırdı, beni hep sahiplendi. Onun çok titiz, çok sert tavrının yanında, bir de çok verici, çok merhametli yönü vardı ki, bence bu yönü çok daha kuvvetliydi. Bütün mesele o yönünü yakalayabilmekteydi.

Bütün meşguliyeti yanında bir de geleneksel Türk sanatlarını geliştirmek için vakıf kumuş, ud, ebru, hat vb. birçok sanatla ilgili kurslar düzenliyordu. Ankara'da birkaç gün çalışmak zorunda olduğumda, vakıf binası benim barınma ve çalışma mekânımdı. Görevli Cemal Amca'yı anarak bir kere daha onlardan Allah razı olsun diyorum.

Hocam üç izdivaç yaşamıştı. İlk evliği için, "*Dünyada herkes ayrılrsa, biz ayrılmayız diye düşünüyordum, yirmi iki yıl sonra ayrıldık. Biraz pire için, yorgan yakmak gibiydi.*" değerlendirmesi yapardı. Çocuklarının bu ayrılıkta anneleri tarafında olmalarına da saygı duyuyordu. Uzaktan onları hep takip ediyor ve başarılarıyla kıvançlanıyordu. Oğlunu birilerinin kendisinden kopardığını, evlenmesinde bile hiç müdahil olamadığını söylüyor, bu duruma çok üzüldü, çok öfkeleniyordu. İkinci evliliği çok uzun sürmedi, anlattığına göre "*Aşamadıkları bazı nedenlerle anlaşarak ayrıldıklarını*" söylemişti. Kendisine uygun bir eş adayı bulamadığımız için de, epey sıkıştırdığı, sitem ettiği olmuştur. Beğendirmek de zordu. Bir aday gösterdiğimde, beğenmediğini "*Ne kadar rüşvet aldın?*" karşılığıyla göstermişti. Üçüncü evliliğini, aracı ben değildim ama, Balıkesirli bir hanımefendi ile yapmıştı, çok da mutlu görünüyorlardı. Düğün esnasında Avni Erdemir arkadaşımız görüntüyü "*Hocam çok yakışıklı bir damat olmuştunuz.*" diye tavsif edince, "*Siz beni dördüncü de göreceksiniz.*" esprisini patlatıp, kahkahayı basmıştı. Hanımefendi de yakınımızdaydı, duyup duymadığını bilemiyorum. Ama ne yazık ki ecel dördüncüye müsaade etmedi. Etseydi görür müydük, Allahu

a'lem. Hocamla birlikte fakiranemizi de şereflendirmişlerdi, muhterem eşleri hanımefendiye hayattaysa, hürmetlerimi sunmak isterdim.

İmza attığı eserler, onun akademik üretkenliğinin ürünleridir. Onun hayatı yalnızca akademik dünya ile sınırlı değildi. Duyarlı bir aydın kişiliği ile dünyada ve ülkede olup biten her şey onun radarındaydı. Dili yanlış kullanan bir iş yeri tabelasından, trafikte yanlış hareket eden sürücüye kadar her şey onun sorumluluk alanındaydı. Hiçbir yanlış göremezden gelemez, eleştirdiği gibi, doğru yolu da gösterir; hatta bunu lafta bırakmaz, yazıya dökerek kalıcı hale getirirdi. “*Güncel Yazılar I-II*” bu yönünün güzel ürünleridir. Belki her insan için geçerli bir özellik sayılabilirse de, o tam anlamıyla *nev-i şahsına münhasır* bir kişiydi.

Bütün meşguliyetine, ileri yaşına, sağlık sorunları olmasına rağmen, ne zaman bir sempozyum veya jüri üyeliği için davette bulunsak, bizleri kırmayıp geldi, çok önemli katkılarda bulundu. Bir öğrencimin yüksek lisans savunması davetine, şeker rahatsızlığının ilerlemesi nedeniyle elinde beş litrelik su damacanasıyla gelmiş olmasının inceliği ve zahmeti karşısında duyduğum üzüntüyü hala üzerimden atamıyorum.

Ben onu dini bütün, samimi bir mümin olarak tanıdım. Her şeyden önce geniş ve sağlam bir İslami bilgiye sahipti. Yaşayışında da ilmiyle amil bir kişi idi. Gösterişten uzak bir samimiyet içersinde yaşamayı severdi. Bir sohbet esnasında, doktora yapabilme imkânını biraz geç elde edebildiğimi söyleyince, “*Yanıyorsun, her şey zamanında olur ne bir saniye önce ne bir saniye sonra.*” diyerek takdir-i İlahî’yi hatırlatmıştı.

O mütevazı, kibar, titiz ve zevk sahibiydi. Şık giyinmeyi sever, çayı bile güzel bir bardaktan içmek isterdi. Kabalığı ve nezaketsizliği asla kabullenmezdi. Bir öğrencisinin alelade bir defter yaprağına yazdığı özensiz mektubu çok yadırgamış, o sebepten talebi konusunda isteksiz davrandığına şahit olmuşum. Bunun yanında son derece tutumluydu, kendisine gelen posta zarflarını bile değerlendirir, telefonda gereği kadar konuşurdu. Biraz asabi, sert ve ağır başlı görünüşüne rağmen, espriyi çok sever, espri karşısında kahkahalarına engel olmazdı.

Onun kadar çalışkan, onun kadar üretken, ona tam layık bir öğrenci olamadıysam da onun öğrencisi olmanın onuru hep taşıyorum. En büyük hayıflanmam, ayrı şehirlerde olmamız sebebiyle yeteri kadar rahle-i tedrisinden istifade edememiş olmamdır. İnşallah aramızda kalması gereken bazı sırları ifşa etmemişimdir. Onun tam bir portresini ortaya koyabilmek için,

bazı ailevi bilgilerine de değinmek zorunda kaldım. Hayatımda en çok üzüntü duyduğum zamanlardan biri onun vefat haberi iletisini okuduğum andı. Zorlu hava muhalefetine rağmen cenazesinde bulunabilmiş, son görevi yapabilmiş olmakla teselli buluyorum. Karacaahmet'te aldığı mezar yeri için ısrar ve büyük paralar teklif edildiğini anlatırdı. Reddetmekle isabetli davranmış, huzur içinde yatsın. Onu erken kaybettik diyeceğim ama hemen aklıma onun hatırlattığı “Her şey zamanında olur...” ilkesi geliyor.

Prof. Dr. Abdulkerim Abdulkadiroğlu hocamı minnet, hürmet ve rahmetle anıyorum. Mekânı cennet makamı âlî olsun, nur içinde yatsın.